

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Історія зарубіжної літератури»

Ступінь вищої освіти *Бакалавр*
Спеціальність *035 Філологія*
Освітня програма «*Англійська мова та друга іноземна*»
«*Німецька мова та друга іноземна*»

Рік навчання *2*, семестр *3*
Форма навчання *денна*
Кількість кредитів ЄКТ *4*
Мова викладання *українська*

Лектор курсу

Кравченко Наталія Кимівна, доктор філологічних наук,
професор, професор кафедри іноземної філології і перекладу;
Чернова Юлія Вікторівна, старший викладач кафедри
іноземної філології і перекладу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

nkravchenko@outlook.com; chernova_yuliia@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

Історія зарубіжної літератури

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» є розвиток умінь сприймати літературний твір як явище мистецтва у єдності його змістових та формальних вимірів, формування гуманістичного світогляду та гуманітарної свідомості самостійної, творчої особистості, набуття стійкої мотивації вивчення літератури, відчуття краси та виразності художнього слова, сприяння виробленню естетичних смаків, поглядів і вподобань, формування читацької культури, творчих здібностей, критичного мислення, навичок аналізу та аргументованого оцінювання прочитаного, підвищення загального рівня культури, вільного орієнтування у розмаїтті літературних явищ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття;
- еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища;
- тенденції розвитку світового літературного процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

- аналізувати, характеризувати, класифікувати джерела і літературу;
- пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти світової літератури;
- визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства;
- висвітлювати матеріал послідовно, логічно, вміти пов'язувати його зі знаннями свого фаху;
- набути навички роботи із джерелами та вміти критично осмислювати матеріал.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практ.)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
3 семестр				
Змістовий модуль 1 «Література античності. Література доби Середньовіччя. Література доби Відродження»				
Тема 1. Література античності. Література Давньої Греції. Література Давнього Риму.	2/2	<i>Знати</i> загальну характеристику, періодизацію, жанри та основних представників літератури античності	Виконання практичного домашнього завдання	15
Тема 2. Література доби Середньовіччя. Загальна характеристика, періодизація та жанри літератури Середньовіччя.	1/2	<i>Знати</i> загальну характеристику, періодизацію, жанри та основних представників літератури доби Середньовіччя	Здача практичного домашнього завдання; конспект лекції; переказ літературних творів	15
Тема 3. Архаїчний епос раннього Середньовіччя. Героїчний епос зрілого Середньовіччя. Англосаксонський епос. «Пісня про Беовульфа». Кельтський епос. Скандинавський епос. Класичний героїчний епос зрілого Середньовіччя. Поетична діяльність	1/2	<i>Знати</i> основні характеристики епосу різних періодів, знати сюжет «Пісні про Беовульфа», біографію Джефрі Чоссера та «Кентерберійські оповідання», <i>знати</i> особливості лицарської лірики.	Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників епосу або лицарського роману, конспект лекцій; переказ художніх творів.	20

Джефрі Чоссера. Збірник віршованих оповідань — «Кентерберійські оповідання». Лицарська лірика. Лицарський роман.		<i>Аналізувати</i> скандинавський епос, класичний героїчний епос зрілого Середньовіччя.		
Тема 4. Література доби Відродження. Ренесанс в італійській літературі. Література північного Відродження (Німеччини і Нідерландів). Ідеї Відродження в літературі Франції. «Гаргантюа і Пантагрюель» Ф. Рабле — одна із художніх вершин доби Відродження. Ренесансна література Іспанії. Мігель де Сервантес Сааведра – іспанський письменник і корифей художньої літератури доби Ренесансу. Англійська ренесансна література. В. Шекспір – визначний митець доби Відродження	2/2	<i>Знати</i> основні характеристики та ідеї літератури Відродження, знати основних авторів, їх життєпис та твори. <i>Аналізувати</i> англійську ренесансну літературу	Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників, конспект лекцій; переказ художніх творів.	20
Модульна контрольна робота				30
Всього за змістовий модуль 1				100
Змістовий модуль 2 «Загальна характеристика та періодизація літератури XVII ст. - XXI ст.»				
Тема 5. Загальна характеристика та періодизація літератури XVII століття. Провідні напрями. Літературні періоди Бароко та Класицизму. Естетика і поетика літератури бароко. Історичні передумови бароко. Бароковий індивідуалізм.	1/2	<i>Знати</i> загальну характеристику та періодизацію, провідні напрями, представників Бароко та Класицизму. <i>Аналізувати</i> естетику і поетику літератури бароко	Переказ теоретичного матеріалу та художніх творів.	5
Тема 6. Загальна характеристика та періодизація літератури XVIII ст. Основні напрями в	1/2	<i>Знати</i> загальну характеристику та періодизацію, провідні напрями, представників класицизму,	Здача практичного ДЗ (реферат на задану тему про письменників класицизму, сентименталізму або	5

літературі XVIII ст.: класицизм (неокласицизм / августианство), сентименталізм, рококо. Ідеологія доби Просвітництва.		сентименталізму, рококо. <i>Аналізувати</i> ідеологію доби Просвітництва	рококо); конспект лекцій; переказ практичного матеріалу.	
Тема 7. Література XVIII ст. Естетика і поетика романтизму. Основні етапи розвитку та течії романтизму. Періодизація. Ранній романтизм в США. Творчість Г. Лонгфелло, В. Ірвінга, Дж.Ф. Купера. Жанрове новаторство творчості Е.А. По.	2/2	<i>Знати</i> загальну характеристику, етапи розвитку, представників романтизму, його основні етапи та течії. <i>Аналізувати</i> жанрове новаторство творчості Е.А. По.	Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників, конспект лекцій; переказ художніх творів.	10
Тема 8. Загальна характеристика літератури XIX століття. Становлення Реалізму як літературного методу. Реалізм в Англії першої половини XIX століття. Творчість Ч.Діккенса. Творчість В.Теккерея. «Ярмарок суєти: роман без героя».	2/2	<i>Знати</i> загальну характеристику та процес становлення, провідні напрями, представників реалізму. <i>Аналізувати</i> англійський реалістичний роман	Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників, конспект лекцій; переказ художніх творів.	5
Тема 9. Особливості розвитку літератури кінця XIX – початку XX ст. Етико-естетська унікальність літератури порубіжжя. Символізм і натуралізм у французькій літературі. Е. Золя як теоретик і письменник французького натуралізму. Французький символізм.	2/2	<i>Знати</i> загальну характеристику та особливості розвитку літератури кінця XIX – початку XX ст. <i>Уміти</i> називати представників символізму і натуралізму, зокрема у французькій літературі	Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників, конспект лекцій; переказ художніх творів.	10
Тема 10. Модерністські течії в європейській літературі другої половини XIX ст. Особливості розвитку	1/2	<i>Знати</i> модерністські течії в європейській літературній традиції другої половини XIX ст.	Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників, конспект лекцій; переказ художніх творів.	5

<p>літератури кінця XIX - початку XX століття. Модернізм у Великій Британії. Естетизм в Англії. Філософсько-психологічний роман О. Вайльда “Портрет Доріана Грея”. Англійський неоромантизм. Творчість Р.Л.Стівенсона, Р. Кіплінга і Дж. Конрада. Соціальна фантастика Г.Веллса. Європейський модернізм XX століття.</p>		<p><i>Аналізувати</i> особливості розвитку літератури кінця XIX - початку XX століття, знати модернізм та естетизм в Британії та Європі, основних представників та їх твори</p>		
<p>Тема 11. Інтелектуальна проза XX століття. М. Пруст, епопея “У пошуках втраченого часу”; творчість Т. Манна. Новаторство прози Дж. Джойса. Психологічний модернізм В. Вулф. Імпресіонізм і символізм у французькій поезії. Творчість Ш. Бодлера, П. Верлена, Ст. Малларме, А. Рембо. Модерністська поезія 1-ї половини XX століття. Творчість Єйтса та Т.-С. Еліота. Образ міста у творах Г. Аполлінера. Австрійська школа поетів: творчість Р.М.Рільке; народно-поетична образність Ф. Гарсія Лорки.</p>	<p>1/2</p>	<p><i>Знати</i> інтелектуальну прозу XX століття, давати визначення психологічного модернізму, знати імпресіонізм і символізм у французькій поезії, <i>називати</i> основних авторів та їх твори. <i>Аналізувати</i> новаторство прози Дж. Джойса, психологічний модернізм В. Вулф</p>	<p>Здача практичного ДЗ, реферат на задану тему про письменників, конспект лекцій; переказ художніх творів.</p>	<p>5</p>
<p>Тема 12. Міфотворчість у літературі XX ст. Література США першої половини XX ст. Міфологізм “Улісса”. Віталізм у творчості Д.Г.Лоуренса. Франц</p>	<p>/2</p>	<p><i>Знати</i> міфотворчість у літературі XX ст., характеристику літератури США 1 пол. XX ст., творчість Д.Г. Лоуренса та Ф. Кафки</p>	<p>Презентація на тему творчості американських письменників XX ст.</p>	<p>5</p>

Кафка як міфотворець. “Перевтілення”: метафоризм людської душі.				
Тема 13. Література “втраченого покоління”. Творчість Ф.Скотта Фіцджеральда. Е.Хемінгуей. Тема війни і кохання. Філософсько-притчевий характер творчості. Творчість У.Фолкнера.	/2	<i>Знати</i> літературу “втраченого покоління”, творчість Ф.С. Фіцджеральда, Е. Хемінгуей, У. Фолкнера	Здача практичного домашнього завдання; переказ теоретичного матеріалу з наведенням прикладів із художніх творів.	5
Тема 14. Екзистенціалізм у літературі другої половини ХХ ст. Творчість Ж.П.Сартра та А.Камю. Творчість Г.Гессе. Антиутопія як жанр в літературі ХХ століття. Антиутопії у творчості О.Хакслі та Дж. Орвелла. Роман-притча У.Голдінга “Володар мух”. Інтелектуальна проза у ІІ пол. ХХ ст. Творчість Д. Фаулза, А. Мердок. Драма абсурду С. Беккета “У чеканні Годо”.	/2	<i>Знати</i> особливості екзистенціалізму в літературі другої половини ХХ ст., <i>аналізувати</i> жанр антиутопії, <i>знати</i> видатних письменників та їх найвідоміші твори.	Здача практичного домашнього завдання; переказ теоретичного матеріалу з наведенням прикладів з художніх творів.	5
Тема 15. Сучасна зарубіжна література (кінець ХХ - початок ХХІ ст.). Постмодернізм як явище суспільного і культурного розвитку. Інтертекстуальність. Постмодерністська гра із текстом. Гуманістичний постмодернізм. Літературні премії як форма визнання творів сучасної літератури.	/2	<i>Знати</i> сучасну зарубіжну літературу кінця ХХ - початку ХХІ ст, особливості та основні імена. <i>Розуміти</i> постмодерністську гру із текстом. <i>Аналізувати</i> гуманістичний постмодернізм <i>Називати</i> літературні премії	Здача практичного домашнього завдання; переказ теоретичного матеріалу з наведенням прикладів із художніх творів сучасності, які найбільше подобаються	10
Модульна контрольна робота				30
Всього за змістовий модуль 2				100
Всього за 3 семестр	16/30			70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо деделайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина кількості балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст.: навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шаїнський, 2021. 165 с.
2. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від романтизму до постмодернізму : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шаїнський, 2021. 187 с.
3. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навчальний посібник з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Середня освіта. Мова і література (англійська / німецька / французька)» та «Філологія. Англійська / німецька / французька мова і література. Переклад». Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с.
4. Тверітінова Т.І. Історія зарубіжної літератури XIX століття. Доба реалізму : навч. посіб. для студ. / Т.І. Тверітінова. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 424 с.
5. Історія світової літератури: методичні рекомендації до курсу / уклад. О. В. Пуніна, С. А. Цікавий, М. В. Жилін, О. Є. Соловей. Вінниця : ДонНУ імені В. Стуса, 2016. 84 с.
6. Ніколенко О.М. Зарубіжна література XIX століття : підруч. для студ. закладів вищої освіти. К.: Грамота, 2018. 226 с.
7. Новітня література Великої Британії та США : навч.-метод. посіб. / Упоряд. О.В. Кеба, Р.М. Семелюк. 2-ге вид., виправл. і доп. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019.

8. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
9. <https://uk.wikibooks.org/wiki/%D0%93%D0%>
10. Державна бібліотека України для юнацтва: <http://www.4uth.gov.ua/>
11. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського.
URL: www.dnpb.gov.ua/
12. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського.
URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
13. <https://chtyvo.org.ua> – Бібліотека зарубіжної літератури українською мовою
14. <https://www.ukrlib.com.ua> – Бібліотека зарубіжної літератури українською мовою
15. <http://www.online-literature.com/defoe/english-tradesman/3>